

SOUVISLOST OSOBNÍCH PREFERENCÍ PŘI VÝBĚRU FOTOGRAFIE A VLASTNOSTMI HODNOTITELE

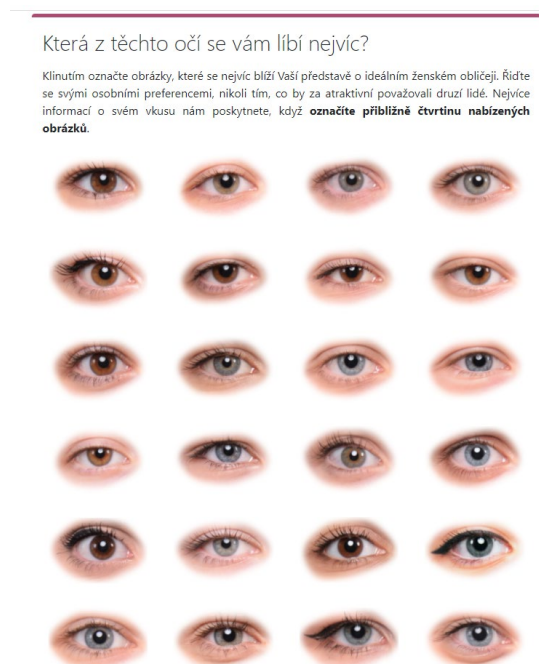
Vědci se již po mnoho let snaží identifikovat jednotlivé rysy obličeje, které způsobují, že jsou tváře hodnoceny jako přitažlivé nebo naopak nepřitažlivé (Fink et al., 2002). Mezi průkopníky patří Karl Grammer, který po provedení studie identifikoval osm pilířů krásy, mezi ně zařadil mladistvý vzhled, symetrii, průměrnost, hormonální markery, tělesný pach, styl chůze, strukturu pleti a strukturu vlasů. Autor později přidal ještě tvar těla a fyzickou zdatnost (Grammer & Sainani, 2015).

Cílem naší práce bylo zjistit, zda osobní preference, které hrají roli při výběru výňatků fotografií souvisí nějakým způsobem s vlastnostmi hodnotitele. Stanovili jsme si hypotézu:

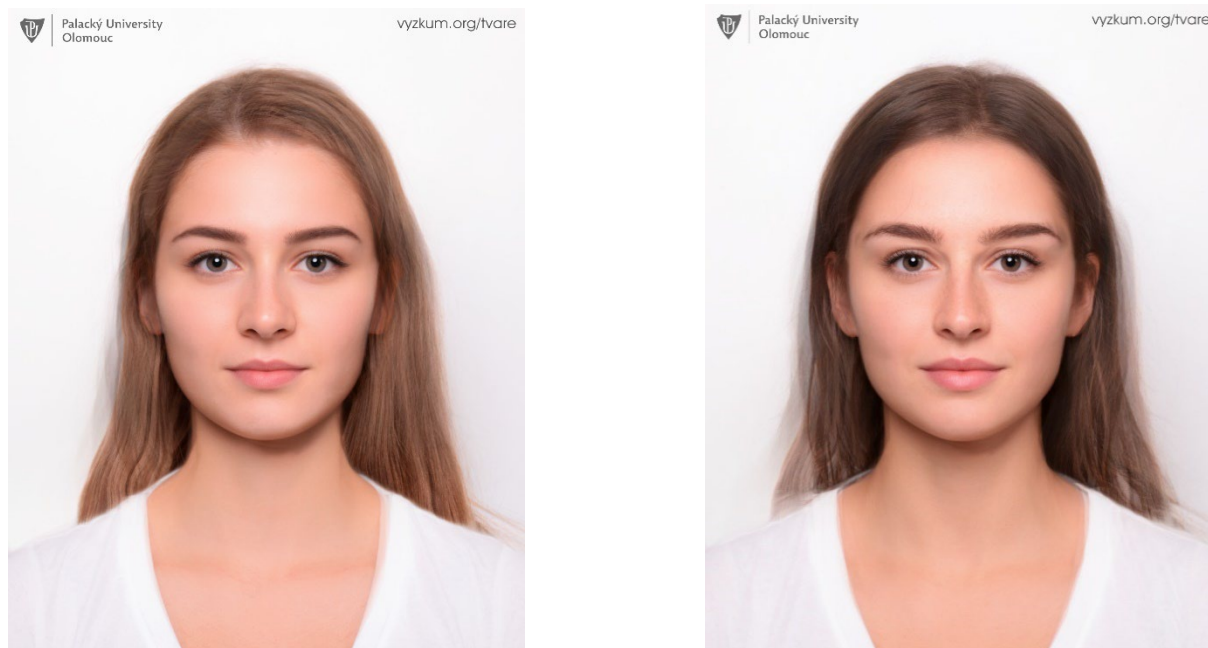
H1: Osobní preference hrající roli při výběru výňatků fotografií souvisí s osobnostním profilem stanoveným s pomocí inventáře BFI-2.

Na základě poznatků zmíněných výše jsme do našeho výzkumu potřebovali portréty mladých žen ve věku od 18 do 30 let. Celkem jsme pořídili fotografie 32 žen. Aby byly zachovány co nejvíce stejné podmínky u fotografií (jako je například osvětlení, pozadí, stejný úhel pohledu ženy), pořizovali jsme fotografie v ateliéru, kde jsme si mohli námi nastavená kritéria ohlídat. Vzniklé fotografie jsme následně upravili tak, abychom je mohli dále prezentovat hodnotitelům. Portréty jsme rozdělili na jednotlivé části obličeje (oči, rty, nos, obočí, vlasy, krk/bradu). Takto vzniklé výňatky jsme pak prezentovali hodnotitelům na webovém rozhraní. Na závěr respondenti vyplňovali **sebeuposuzovací inventář BFI-2**, který nám pomohl odhalit jejich osobnostní charakteristiky.

Obrázek 1: Ukázka z výběru výňatků fotografií

Obrázek 2: Možné výsledky seskládané z výňatků fotografií pomocí morfování

REALIZACE VÝZKUMU

Co se týká samotné realizace výzkumu, respondenti byli vybíráni nepravděpodobnostními metodami výběru zejména prostřednictvím sociálních sítí. Celkem se nám podařilo získat odpovědi od více než 2100 jedinců, ale převládaly ženy, jež jsme museli vyřadit z důvodu nepotřebnosti. Celkově nám odpovědělo 805 mužů s rozdělením věku popsáním s pomocí pěti čísel (minimum – dolní kvartil – medián – horní kvartil – maximum) rovným hodnotám **12,9 – 20,6 – 21,8 – 24,7 – 58,8** let. Téměř 85 % z nich mělo vysokoškolské vzdělání nebo plánovalo toto vzdělání získat.

PRÁCE S DATY

Prvním krokem analýzy dat bylo ověření naší hypotézy. Hledáme tedy statistickou souvislost mezi dvěma skupinami proměnných. Na jedné straně stojí **škály inventáře BFI-2**. Zde se nám nabízí dvě možnosti. Buď pracovat pouze s pěti obecnými dimenzemi osobnosti nebo použít dílčí subškály a pracovat tak s 15 proměnnými popisujícími osobnostní profil respondentů. V našem případě jsme dali přednost podrobnější variantě se subškálami.

Druhá skupina proměnných je tvořena sloupci nul a jedniček odpovídajícím hodnocením, která udělili respondenti jednotlivým výňatkům fotografií. Těchto proměnných je 224 – 7 částí obličeje krát 32 vyfotografovaných žen. Tak velký počet proměnných nám znesnadňuje analýzu. Z tohoto důvodu jsme skupinu 224 proměnných zredukovali s pomocí **metody hlavních komponent**.

Tato metoda dokáže vyextrahovat společnou variabilitu skupin položek, a vytvořit tak řádově menší množství proměnných (tzv. komponent), které obsahují podstatnou část původní variability.

V našem případě jsme arbitrárně stanovili číslo 10 a původních 224 proměnných přepočítali do 10 komponent. Těchto 10 komponent jsme následně použili k ověření výše uvedené hypotézy.

Významnost vztahu dvou skupin proměnných jsme testovali s pomocí **Wilksovy lambdy**, známé například z MANOVA. Výsledek hovoří jednoznačně v prospěch námi stanovené hypotézy – **Wilksova $\Lambda = 0,68$; $F(150, 6558) = 2,02$; $p < 0,001$** . Hypotézu o souvislosti škál inventáře BFI-2 a preferencemi výňatků fotografií tedy můžeme přijmout.

VÝSLEDKY STUDIE

Muži různých osobnostních profilů mají rozdílné preference při výběru částí fotografií obličejů pro ně atraktivních žen. Tedy, osobní preference, které hrají roli při výběru výňatků fotografií opravdu souvisí s osobnostním profilem, který jsme zjistili s pomocí inventáře BFI-2.

ZDROJE:

1. Fink, B., & Penton-Voak, I. (2002). Evolutionary Psychology of Facial Attractiveness. *Current Directions in Psychological Science*, 11(5), 154-158. doi: <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00190>
2. Grammer, K., & Sainani, K. (2015). Q&A: Karl Grammer. *Nature*, 526(7572), 11. doi:10.1038/526S11a